

De Eerste Zendingsreis

Om de wereld buiten Judea en Samaria beter te kunnen evangeliseren, worden Barnabas en Saulus (vanaf dit moment Paulus genoemd) er door de Heilige Geest toe aangezet om een reis door het hedendaagse Centraal-Turkije en Cyprus te ondernemen. Paulus en Barnabas vertrekken uit Antiochië in het noorden van Syrië en gaan sloop in de haven van Seleucië. Zij leggen aan in Salamis op Cyprus, een eiland in de Middellandse Zee. Nadat zij het eiland overgestoken hebben naar de stad Pafos, gaan zij per boot naar Pamfylië aan de zuidkust van Turkije, waar zij enige tijd in de stad Perge verblijven. Op dit moment besluit Johannes Markus, die later een van de vier evangelies zal schrijven en die blijkbaar met hen is meegereisd, om terug te keren naar Jeruzalem. Later in het historische verslag zullen we ontdekken dat dit afscheid tot enige problemen leidt tussen Paulus en de jonge evangelist, maar uiteindelijk zullen zij zich toch verzoenen.

Vanuit Perge reist de groep van Paulus naar de stad Antiochië in de streek van Pisidië. Lukas beschrijft de preek die Paulus daar houdt. Het is een preek die wellicht representatief is voor de prediking van Paulus tijdens deze hele reis. De preek is in bepaalde opzichten vergelijkbaar met de preek van Petrus op Pinksterdag en richt zich vooral op de Joden die zich op de Sabbat in de synagogen verzamelen. In deze preek beschrijft Paulus de geschiedenis van de omgang van God met het volk Israël, wijst hij op de vele profetieën over de komende Messias en stelt hij dat Jezus de herrezen Heer is. Maar Paulus voegt hier meteen aan toe dat ook de niet-Joden Gods genade kunnen ontvangen.

Na deze preek komen een groot aantal Joden in Antiochië, en later ook in de steden Iconium, Lystra en Derbe, tot geloof in Jezus. Maar er zijn enkele Joden die jaloers zijn op het succes van Paulus en het volk ophitsen om een vervolging van Paulus te beginnen. Paulus overleeft zelfs een steniging voordat hij naar Syrië afreist. Onderweg zal hij de zojuist gestichte Christelijke gemeenten bezoeken en in elke gemeente oudsten aanwijzen als geestelijke herders.

**Hand. 13:1-3
Antiochië** BARNABAS EN SAULUS GEROEPEN. En er waren te Antiochië, in de Gemeente, die daar was, enige profeten en leraars, namelijk Bárnabas, en Símeon, genaamd Niger, en Lucius van Cyréne, en Mánahen, die met Heródes den viervorst opgevoed was, en Saulus. En als zij den Heere dienden, en vastten, zeide de Heilige Geest: "Zondert Mij af beiden Bárnabas en Saulus tot het werk, waartoe Ik hen geroepen heb." Toen vastten en baden zij, en hun de handen opgelegd hebbende, lieten zij hen gaan.

**Hand. 13:4,5
Cyprus** REIS BEGINT IN CYPRUS. Dezen dan, uitgezonden zijnde van den Heiligen Geest, kwamen af tot Seleucië, en van daar scheepten zij af naar Cyprus. En gekomen zijnde te Sálamis, verkondigden zij het Woord Gods in de synagogen der Joden; en zij hadden ook Johannes tot een dienaar.

**Hand. 13:6-12
Pafos op
Cyprus** ELYMAS VERBLIND. En als zij het eiland doorgestaan waren tot Pafos toe, vonden zij een zekeren tovenaer, een vals profet, een Jood, wiens naam was Bar-Jezus; welke was bij den stadhouder Sergius Paulus, een verstandigen man. Deze, Bárnabas en Saulus tot zich geroepen hebbende, zocht zeer het Woord Gods te horen. Maar Elymas, de tovenaer (want alzo wordt zijn naam overgezet), wederstond hen, zoekende den stadhouder van het geloof af te keren. Doch Saulus (die ook Paulus genaamd is), vervuld met den Heiligen Geest, en de ogen op hem houdende, zeide: "O gij kind des duivels, vol van alle bedrog, en van alle arglistigheid, vijand van alle gerechtigheid, zult gij niet ophouden te verkeren de rechte wegen des Heeren? En nu zie, de hand des Heeren is tegen u, en gij zult blind zijn, en de zon niet zien voor een tijd." En van stonde aan viel op hem donkerheid en duisternis: en rondom gaande, zocht hij, die hem met de hand mochten leiden. Als de stadhouder zag, hetgeen geschied was, toen geloofde hij, verslagen zijnde over de leer des Heeren.

**Hand.
13:13,14a
Perge in
Pamfylië** JOHANNES MARKUS GAAT TERUG. En Paulus, en die met hem waren, van Pafos afgevaren zijnde, kwamen te Perge, een stad in Pamfylië. Maar Johannes, van hen scheidende, keerde weder naar Jeruzalem. En zij, van Perge het land doorgaande, kwamen te Antiochië, een stad in Pisidië.

**Hand.
13:14b-25** EERSTE VASTGELEGDE PREEK VAN PAULUS. En gegaan zijnde in de synagoge op den dag des sabbats, zaten zij neder. En na het lezen der wet en der profeten, zonden de oversten der

Antiochië in
Pisidië

synagogen tot hen, zeggende: "Mannen broeders, indien er enig woord van vertroosting tot het volk in u is, zo spreekt."

En Paulus stond op, en wenkte met de hand, en zeide: "Gij Israëlietische mannen, en gij, die God vreest, hoort toe. De God van dit volk Israël heeft onze vaders uitverkoren, en het volk verhoogd, als zij vreemdelingen waren in het land Egypte, en heeft hen met een hogen arm daaruit geleid. En heeft omtrent den tijd van veertig jaren hun zeden verdragen in de woestijn. En zeven volken uitgeroeid hebbende in het land Kanaän, heeft Hij hun door het lot het land derzelve uitgedeeld.

En daarna omtrent vierhonderd en vijftig jaren, gaf Hij hun rechters, tot op Samuël, den profeet. En van toen aan begeerden zij een koning; en God gaf hun Saul, den zoon van Kis, een man uit den stam van Benjamin, veertig jaren. En dezen afgezet hebbende, verwekte Hij hun David tot een koning; denwelken Hij ook getuigenis gaf, en zeide: 'Ik heb gevonden David, den zoon van Jesse; een man naar Mijn hart, die al Mijn wil zal doen.'

Van het zaad dezès heeft God Israël, naar de belofte, verwekt den Zaligmaker Jezus; als Johannes eerst al den volke Israëls voor Zijn aankomst, gepredikt had den doop der bekering. Doch als Johannes den loop vervulde, zeide hij: 'Wien meent gijlieden, dat ik ben? Ik ben de Christus niet; maar ziet, Hij komt na mij, Wien ik niet waardig ben de schoenen Zijner voeten te ontbinden.'

Hand.
13:26-41

Mannen broeders, kinderen van het geslacht Abrahams, en die onder u God vrezen, tot u is het woord dezer zaligheid gezonden. Want die te Jeruzalem wonen, en hun oversten, Dezen niet kennende, hebben ook de stemmen der profeten, die op elken sabbatdag gelezen worden, Hem veroordelende, vervuld; en geen oorzaak des doods vindende, hebben zij van Pilatus begeerd, dat Hij zou gedood worden. En als zij alles volbracht hadden, wat van Hem geschreven was, namen zij Hem af van het hout, en legden Hem in het graf. Maar God heeft Hem uit de doden opgewekt; Welke gezien is geweest, vele dagen lang, van degenen, die met Hem opgekomen waren van Galiléa tot Jeruzalem, die Zijn getuigen zijn bij het volk.

En wij verkondigen u de belofte, die tot de vaders geschied is, dat namelijk God dezelve vervuld heeft aan ons, hun kinderen, als Hij Jezus verwekt heeft. Gelijk ook in den tweeden psalm geschreven staat:

'Gij zijt Mijn Zoon,
heden heb Ik U gegeneerd.'

En dat Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, also dat Hij niet meer zal tot verderving keren, heeft Hij aldus gezegd:

'Ik zal ulieden de weldadigheden Davids geven, die getrouw zijn.'

Waarom hij ook in een anderen psalm zegt:

'Gij zult Uw Heilige niet overgeven, om verderving te zien.'

Want David, als hij in zijn tijd den raad Gods gediend had, is ontslapen, en is bij zijn vaders gelegd; en heeft wel verderving gezien; maar Hij, Dien God opgewekt heeft, heeft geen verderving gezien. Zo zij u dan bekend, mannen broeders, dat door Dezen u vergeving der zonden verkondigd wordt; en dat van alles, waarvan gij niet kondet gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes, door Dezen een iegelijk, die gelooft, gerechtvaardigd wordt. Ziet dan toe, dat over ulieden niet kome, hetgeen gezegd is in de profeten:

'Ziet, gij verachters,
en verwondert u, en verdwijnt;
want Ik werk een werk in uw dagen,
een werk, hetwelk gij niet zult geloven,
zo het u iemand verhaalt.'

Hand. 13:42,43 PREEK POSITIEF ONTVANGEN. En als de Joden uitgegaan waren uit de synagoge, baden de heidenen, dat tegen den naasten sabbat hun dezelfde woorden zouden gesproken worden. En

als de synagoge gescheiden was, volgden velen van de Joden en van de godsdienstige Jodengenoten Paulus en Bárnabas; welke tot hen spraken, en hen vermaanden te blijven bij de genade Gods.

**Hand.
13:44-47**

JALOEZIE EN OPPOSITIE. En op den volgenden sabbat kwam bijna de gehele stad samen, om het Woord Gods te horen. Doch de Joden, de scharen ziende, werden met nijdigheid vervuld, en wederspraken, hetgeen van Paulus gezegd werd, wedersprekende en lasterende. Maar Paulus en Bárnabas, vrijmoedigheid gebruikende, zeiden: "Het was nodig, dat eerst tot u het Woord Gods gesproken zou worden; doch nademaal gij hetzelfde verstoot, en uzelf des eeuwigen levens niet waardig oordeelt, ziet, wij keren ons tot de heidenen. Want alzo heeft ons de Heere geboden, zeggende:

'Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen,
opdat gij zoudt zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde.'

**Hand.
13:48-52**

NIET-JODEN GELOVEN. Als nu de heidenen dit hoorden, verblijdden zij zich, en prezen het Woord des Heeren; en er geloofden zovelen, als er geordineerd waren tot het eeuwige leven. En het Woord des Heeren werd door het gehele land uitgebreid. Maar de Joden maakten op de godsdienstige en eerlijke vrouwen, en de voornaamsten van de stad, en verwekten vervolging tegen Paulus en Bárnabas, en wierpen ze uit hun landpalen. Doch zij schudden het stof van hun voeten af tegen dezelve, en kwamen te Ikónium. En de discipelen werden vervuld met blijdschap en met den Heiligen Geest.

**Hand. 14:1-7
Iconium**

GEMENGDE REACTIE IN ICONIUM. En het geschiedde te Ikónium, dat zij te zamen gingen in de synagoge der Joden, en alzo spraken, dat een grote menigte, beiden van Joden en Grieken, geloofde. Maar de Joden, die ongehoorzaam waren, verwekten en verbitterden de zielen der heidenen tegen de broeders. Zij verkeerden dan aldaar een langen tijd, vrijmoediglijk sprekende in den Heere, Die getuigenis gaf aan het Woord Zijner genade, en gaf, dat tekenen en wonderen geschiedden door hun handen. En de menigte der stad werd verdeeld, en sommigen waren met de Joden, en sommigen met de apostelen. En als er een oploop geschiedde, beiden van heidenen en van Joden, met hun oversten, om hun smaadheid aan te doen, en hen te stenigen, zijn zij, alles overlegd hebbende, gevluht naar de steden van Lykaónië, namelijk Lystre en Derbe, en het omliggende land; en verkondigden aldaar het Evangelie.

**Hand. 14:8-10
Lystra**

KREUPELE MAN GENEZEN. En een zeker man, te Lystre, zat onmachtig aan de voeten, kreupel zijnde van zijner moeders lijf, die nooit had gewandeld. Deze hoorde Paulus spreken; welke de ogen op hem houdende, en ziende, dat hij geloof had om gezond te worden, zeide met grote stem: "Sta recht op uw voeten!" En hij sprong op en wandelde.

**Hand.
14:11-18**

BARNABAS EN PAULUS AANBEDEN. En de scharen, ziende, hetgeen Paulus gedaan had, verhieven hun stemmen, en zeiden in het Lycaónisch: "De goden zijn den mensen gelijk geworden, en tot ons nedergekomen." En zij noemden Bárnabas Júpiter, en Paulus Mercúrius, omdat hij het woord voerde. En de priester van Júpiter, die voor hun stad was, als hij ossen en kransen aan de voorpoorten gebracht had, wilde hij offeren met de scharen. Maar de apostelen Bárnabas en Paulus, dat horende, scheurden hun klederen, en sprongen onder de schare, roepende, en zeggende: "Mannen, waarom doet gij deze dingen? Wij zijn ook mensen van gelijke bewegingen als gij, en verkondigen ulieden, dat gij u zoudt van deze ijdele dingen bekeren tot den levenden God, Die gemaakt heeft den hemel, en de aarde, en de zee, en al hetgeen in dezelve is; Welke in de verledene tijden al de heidenen heeft laten wandelen in hun wegen; hoewel Hij nochtans Zichzelf niet onbetuigd gelaten heeft, goed doende van den hemel, ons regen en vruchtbare tijden gevende, vervullende onze harten met spijs en vrolijkheid." En dit zeggende, wederhielden zij nauwelijks de scharen, dat zij hun niet offerden.

Hand. 14:19,20

PAULUS GESTENIGD. Maar daarover kwamen Joden van Antiochië en Ikónium, en overreedden de scharen, en stenigden Paulus, en sleepten hem buiten de stad, menende, dat hij dood was. Doch als hem de discipelen omringd hadden, stond hij op, en kwam in de stad; en des anderen daags ging hij met Bárnabas uit naar Derbe.

**Hand.
14:21-23**

GEMEENTEN BEMOEDIGD. En als zij derzelve stad het Evangelie verkondigd en vele discipelen gemaakt hadden, keerden zij weder naar Lystre, en Ikónium, en Antiochië; versterkende de zielen der discipelen, en vermanende, dat zij zouden blijven in het geloof, en "dat wij door vele

Antiochië in Pisidië verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods.” En als zij in elke Gemeente, met opsteken der handen, ouderlingen verkoren hadden, gebeden hebbende met vasten, bevalen zij hen den Heere, in Welken zij geloofd hadden.

Hand. 14:24-28 Antiochië in Syrië RAPPORTAGE AAN GEMEENTE IN ANTIOCHIE. En Pisidië doorgereisd hebbende, kwamen zij in Pamfylië. En als zij te Perge het Woord gesproken hadden, kwamen zij af naar Attálië. En van daar scheepten zij af naar Antiochië, van waar zij der genade Gods bevolen waren geweest tot het werk, dat zij volbracht hadden. En daar gekomen zijnde, en de Gemeente vergaderd hebbende, verhaalden zij, wat grote dingen God met hen gedaan had, en dat Hij den heidenen de deur des geloofs geopend had. En zij verkeerden aldaar geen kleinen tijd met de discipelen.

De Conferentie in Jeruzalem

De tocht van Barnabas en Paulus door Klein-Azië eindigt kennelijk ergens rond 47 na Christus. Zij concentreren zich daarna waarschijnlijk weer op het onderricht in hun eigen streken, maar hun respijt is niet van lange duur. Rond 48 na Christus ontstaan er problemen in de kerk. Bepaalde Joodse Christenen uit Jeruzalem gaan naar Antiochië in het noorden en onderwijzen de niet-Joodse Christenen dat zij niet alleen gedoopt, maar ook besneden moeten worden om gehoorzaam te zijn aan God. Voor de Joden is de besnijdenis een teken van de verbondsrelatie die zij met God hebben en het is daarom alleen maar natuurlijk dat zij denken dat hetzelfde gevraagd wordt van de niet-Joodse Christenen. Maar ernstiger is hun misvatting dat zij geloven dat de besnijdenis geëist wordt als onderdeel van een algehele gehoorzaamheid aan de Wetten van Mozes. Niet alleen sporen zij de niet-Joden daarom aan om besneden te worden, zij eisen ook dat zij zich aan de volledige wet houden, net zoals de Joodse Christenen nog steeds doen.

Het probleem dat veroorzaakt wordt door deze zogenaamde “Judaïserende leraren” zal de kerk in de volgende jaren blijven verdelen en zal in verschillende latere brieven van Paulus een belangrijk onderwerp van discussie zijn. Maar op dit moment wordt het probleem tijdelijk opgelost door een conferentie in Jeruzalem, tijdens welke Paulus en Barnabas de apostelen en oudsten ontmoeten. Nadat zij op een rij hebben gezet hoe de Heilige Geest hen geleid heeft tot de evangelisatie van de niet-Joden, en nadat zij de Schrift hebben geraadpleegd over de profetieën over de niet-Joden, zijn zij het er allen over eens dat de besnijdenis (en dus impliciet de wet zelf) niet bindend is voor niet-Joden. Deze boodschap wordt vervolgens naar de niet-Joodse Christenen gestuurd, samen met een waarschuwing dat zij zich niet moeten inlaten met bepaalde afgodspraktijken die veel voorkomen onder de niet-Joden. Ten gevolge van deze overeenstemming zal de eenheid standhouden, al is het maar tijdelijk.

Hand. 15:1-5 Antiochië (ca. 48-50 n.C.) JUDAISERENDE LERAREN REDEN VOOR BIJEENKOMST. En sommigen, die afgekomen waren van Judéa, leerden de broeders, zeggende: “Indien gij niet besneden wordt naar de wijze van Mozes, zo kunt gij niet zalig worden.” Als er dan geen kleine wederstand en twisting geschiedde bij Paulus en Bárnabas tegen hen, zo hebben zij geordineerd, dat Paulus en Bárnabas, en enige anderen uit hen, zouden opgaan tot de apostelen en ouderlingen naar Jeruzalem, over deze vraag. Zij dan, van de Gemeente uitgeleid zijnde, reisden door Fenícië en Samaría, verhalende de bekering der heidenen; en deden al den broeders grote blijdschap aan. En te Jeruzalem gekomen zijnde, werden zij ontvangen van de Gemeente, en de apostelen, en de ouderlingen; en zij verkondigden, wat grote dingen God met hen gedaan had. “Maar,” zeiden zij, “er zijn sommigen opgestaan van die van de sekte der farizeeën, die gelovig zijn geworden, zeggende, dat men hen moet besnijden, en gebieden de wet van Mozes te onderhouden.”

Hand. 15:6-12 Jeruzalem EVANGELISATIE VAN NIET-JODEN UITEENGEZET. En de apostelen en de ouderlingen vergaderden te zamen, om op deze zaak te letten. En als daarover grote twisting geschiedde, stond Petrus op en zeide tot hen: “Mannen broeders, gij weet, dat God van over langen tijd onder ons mij verkoren heeft, dat de heidenen door mijn mond het woord des Evangelies zouden horen, en geloven. En God, de Kenner der harten, heeft hun getuigenis gegeven, hun gevende den Heiligen Geest, gelijk als ook ons; en heeft geen onderscheid gemaakt tussen ons en hen, gereinigd hebbende hun harten door het geloof. Nu dan, wat verzoekt gij God, om een juk op den hals der discipelen te leggen, hetwelk noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen? Maar wij geloven, door de genade van den Heere Jezus Christus, zalig te worden, op zulke wijze als

ook zij.”

En al de menigte zweeg stil, en zij hoorden Bárnabas en Paulus verhalen, wat grote tekenen en wonderen God door hen onder de heidenen gedaan had.

**Hand.
15:13-21**

JAKOBUS STELT OPLOSSING VOOR. En nadat deze zwegen, antwoordde Jakobus, zeggende: “Mannen broeders, hoort mij. Simeon heeft verhaald hoe God eerst de heidenen heeft bezocht, om uit hen een volk aan te nemen door Zijn Naam. En hiermede stemmen overeen de woorden der profeten, gelijk geschreven is:

'Na dezen zal Ik wederkeren,
en weder opbouwen den tabernakel van David,
die vervallen is, en hetgeen daarvan verbroken is, weder opbouwen,
en Ik zal denzelven weder oprichten,
opdat de overblijvende mensen den Heere zoeken,
en al de heidenen, over welken Mijn Naam aangeroepen is,
spreekt de Heere, Die dit alles doet.
Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend.'

Daarom oordeel ik, dat men degenen, die uit de heidenen zich tot God bekeren, niet beroere; maar hun zal aanschrijven, dat zij zich onthouden van de dingen, die door de afgoden besmet zijn, en van hoererij, en van het verstikte, en van bloed. Want Mozes heeft er van oude tijden in elke stad, die hem prediken, en hij wordt op elken sabbat in de synagogen gelezen.”

**Hand.
15:22-29**

BRIEF AAN NIET-JODEN. Toen heeft het den apostelen en den ouderlingen, met de gehele Gemeente, goed gedacht, enige mannen uit zich te verkiezen, en met Paulus en Bárnabas te zenden naar Antiochíë: namelijk Judas, die toegenaamd wordt Bársabas, en Silas, mannen, die voorgangers waren onder de broeders. En zij schreven door hen dit navolgende:

“De apostelen, en de ouderlingen, en de broeders wensen den broederen uit de heidenen, die in Antiochíë, en Syrië, en Cilicië zijn, zaligheid.

Nademaal wij gehoord hebben, dat sommigen, die van ons uitgegaan zijn, u met woorden ontroerd hebben en uw zielen wankelende gemaakt, zeggende, dat gij moet besneden worden, en de wet onderhouden; welken wij dat niet bevolen hadden; zo heeft het ons eendrachtelijk te zamen zijnde, goed gedacht, enige mannen te verkiezen, en tot u te zenden, met onze geliefden, Bárnabas en Paulus. Mensen, die hun zielen overgegeven hebben voor den Naam van onzen Heere Jezus Christus. Wij hebben dan Judas en Silas gezonden, die ook met den mond hetzelfde zullen verkondigen. Want het heeft den Heiligen Geest en ons goed gedacht, ulieden geen meerderen last op te leggen dan deze noodzakelijke dingen: Namelijk, dat gij u onthoudt van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij; van welke dingen, indien gij uzelfen wacht, zo zult gij weldoen.

Vaart wel.”

**Hand.
15:30-35
Antiochië**

VREUGDE ONDER NIET-JODEN. Dezen dan, hun afscheid ontvangen hebbende, kwamen te Antiochíë; en de menigte vergaderd hebbende, gaven zij den brief over. En zij, dien gelezen hebbende, verblijdden zich over de vertroosting. Judas nu en Silas, die ook zelven profeten waren, vermaanden de broeders met vele woorden, en versterkten hen. En als zij daar een tijd lang vertoefd hadden, lieten hen de broeders wederom gaan met vrede, tot de apostelen. Maar het dacht Silas goed aldaar te blijven. En Paulus en Bárnabas onthielden zich te Antiochíë, lerende en verkondigende met nog vele anderen, het Woord des Heeren.



CHRONOLOGIE EN COMMENTAAR

The Daily Bible, Copyright © 1984 Harvest House Publishers, Eugene, Oregon 97402

www.harvesthousepublishers.com

Met toestemming gebruikt. Nadruk en reproductie is in geen enkele vorm toegestaan.

BIJBELTEKSTEN

STATENVERTALING, Jongbloed-editie (1637-1888).

Public domain.